

Veiligheidsgevoel in fietstunnels

Omnibusonderzoek 2008

Onderzoekskader	Omnibusonderzoek 2008
Opdrachtgever	Gemeenteraad/Sector BO
Uitvoering	Gemeente Alkmaar, Afd. Onderzoek en Statistiek (Jaap van Rossum)
Publicatiedatum	september 2008

Inleiding

In november 2007 is in de gemeenteraad het verzoek gedaan een onderzoek te verrichten naar het veiligheidsgevoel van burgers in fietstunnels. De aanleiding voor dit verzoek lag in de kwestie over het cameratoezicht in de fietstunnels bij de onlangs gereconstrueerde N242. De provincie had hier aanvankelijk plannen voor, maar trok zich later terug.

Omdat er eind 2007 in opdracht van de afd. Verkeer van de gemeente Alkmaar al een uitgebreide webenquête over (verkeers)onveiligheidsgevoelens op een aantal fietsoversteekplaatsen uitgevoerd was (en waarbij geen aandacht is besteed aan de tunneltjes), is besloten om niet direct opnieuw een uitgebreid onderzoek te doen naar (nu sociale) onveiligheidsgevoelens in fietstunnels. In plaats daarvan is gekozen voor een tweetal vragen in het omnibusonderzoek over de mate waarin fietsers zich in Alkmaarse fietstunnels onveilig voelen en of men om die reden de tunnels ook mijdt. Op deze wijze zou een globaal beeld verkregen kunnen worden over het onveiligheidsgevoel in fietstunnels, op basis waarvan desgewenst een nader vervolgonderzoek zou kunnen worden ingesteld.

Het omnibusonderzoek is een jaarlijkse enquête onder een willekeurige steekproef van inwoners van 18 jaar en ouder in Alkmaar. In een omnibusonderzoek komen verschillende onderzoeksonderwerpen aan de orde. De respons op het omnibusonderzoek 2008 bedroeg 72% (1412 van de 1971¹ uitgezette enquêtes zijn ingevuld geretourneerd). Dit hoge responspercentage staat garant voor het trekken van betrouwbare conclusies.

Door middel van een statistische toets (X^2) is in deze rapportage steeds nagegaan of de verschillen tussen de afzonderlijke subpopulaties (bijv. verschillende leeftijdsgroepen) statistisch significant zijn. Dit houdt in dat gekeken wordt of er niet een grote kans bestaat dat de waargenomen verschillen tussen deze populaties op toeval berusten. Dit toeval kan ontstaan doordat de gegevens zijn gebaseerd op een steekproef. Zo kan het gebeuren dat op het oog grote procentuele verschillen tussen subpopulaties toch niet statistisch significant zijn (d.w.z. de verschillen hebben geen betekenis), omdat deze percentages zijn gebaseerd op een klein aantal respondenten.

In bijlage 1 staat de vragenlijst, die voor dit onderzoek is gebruikt.

---

¹ Dit is de netto steekproef. Deze is gelijk aan de bruto steekproef (2000 personen), minus de onjuist gebleken adres- en persoonsgegevens (denk hierbij aan verhuizingen, sterfgevallen enz.). De steekproef was in 2008 kleiner dan in 2006 en voorgaande jaren, omdat in het omnibusonderzoek 2008 is afgezien van het doen van uitspraken op het niveau van de acht wijken van Alkmaar.

Mate van zich onveilig voelen in fietstunnels

Driekwart (75%) van de inwoners van 18 jaar en ouder maakt in Alkmaar regelmatig gebruik van de (snor)fiets. Als men door Alkmaar fietst, komt het vaak voor dat men gebruik moet maken van een fietstunnel. Van de (snor)fietsers die wel eens gebruik maken van een fietstunnel, voelt bijna de helft (45%) zich daar wel eens (d.w.z. vaak of soms) onveilig, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van "ongure" types e.d.

Uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en stadsdeel

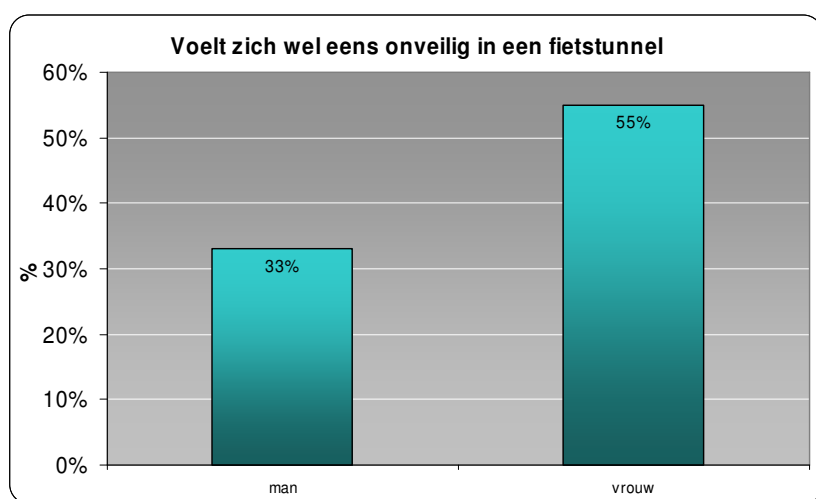
- Jongeren voelen zich in fietstunnels vrijwel even vaak onveilig als ouderen (zie Figuur 1).

Voelt u zich wel eens onveilig in een fietstunnel?

	leeftijd in 6 klassen						Totaal
	18-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-69 jaar	70 en ouder	
	%	%	%	%	%	%	
ja, vaak	8%	7%	4%	3%	5%	6%	6%
ja, soms	37%	36%	42%	48%	31%	38%	39%
nee, zelden of nooit	56%	57%	53%	48%	64%	56%	55%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 1

- Vrouwen voelen zich in fietstunnels vaker onveilig dan mannen (zie Grafiek 1 en Figuur 2).

Grafiek 1

Voelt u zich wel eens onveilig in een fietstunnel?

	geslacht		
	man	vrouw	Totaal
	%	%	%
ja, vaak	2%	8%	6%
ja, soms	31%	47%	39%
nee, zelden of nooit	67%	45%	55%
Totaal	100%	100%	100%

Figuur 2

- De verschillen tussen de vier stadsdelen zijn niet statistisch significant (zie Figuur 3).

Voelt u zich wel eens onveilig in een fietstunnel

	stadsdeel				
	Oudorp	Huiswaard, De Mare, Daalmeer	Centrum, Zuid, Overdie	West	Totaal
	%	%	%	%	%
ja	50%	43%	38%	44%	44%
nee	50%	57%	62%	56%	56%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

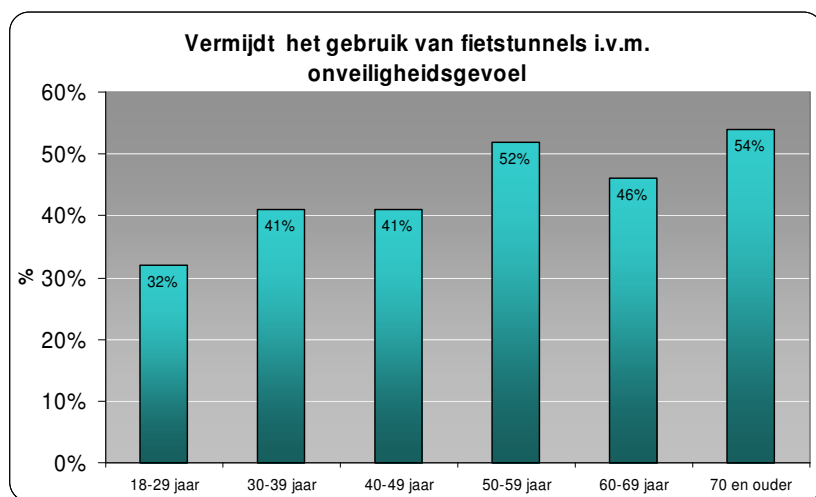
Figuur 3

Vermijdingsgedrag

Van de Alkmaarders die in Alkmaar regelmatig gebruik maken van de fiets of de snorfiets, vermijdt 43% het gebruik van fietstunnels, omdat men zich daar onveilig voelt.

Uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en stadsdeel

- Oudere fietsers vermijden fietstunnels in het algemeen iets vaker dan jongere (zie Grafiek 2 en Figuur 4).

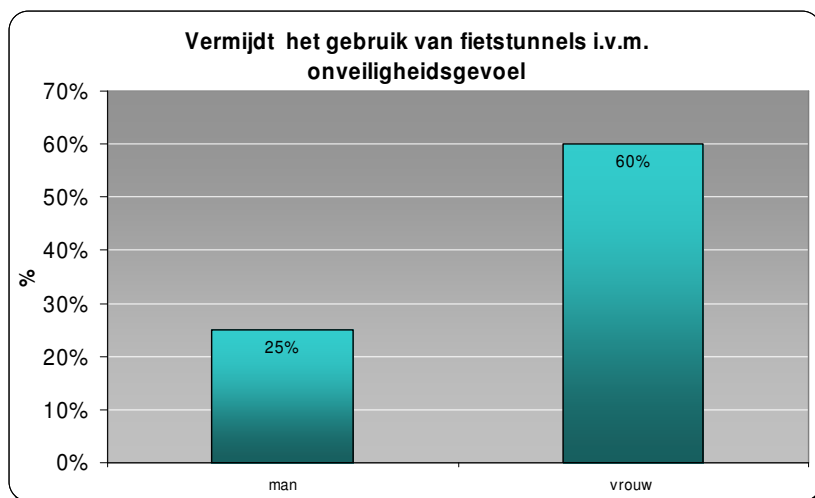
Grafiek 2

Vermijdt u het gebruik van fietstunnels i.v.m. onveiligheid?

	leeftijd in 6 klassen						Totaal
	18-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-69 jaar	70 en ouder	
	%	%	%	%	%	%	
ja, (bijna) altijd	4%	4%	5%	4%	3%	3%	4%
ja, zo veel mogelijk	5%	5%	6%	10%	6%	13%	7%
ja, alleen 's avonds	23%	32%	31%	38%	37%	38%	33%
nee (meestal) niet	68%	59%	59%	48%	54%	46%	57%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 4

- Vrouwen (60%) vermijden vanwege het onveiligheidsgevoel de fietstunnels vaker dan mannen (25%)(zie Grafiek 3 en Figuur 5).

Grafiek 3

Vermijdt u het gebruik van fietstunnels i.v.m. onveiligheid?

	geslacht		
	man	vrouw	Totaal
	%	%	%
ja, (bijna) altijd	2%	6%	4%
ja, zo veel mogelijk	5%	9%	7%
ja, alleen 's avonds	18%	45%	32%
nee (meestal) niet	75%	40%	57%
Totaal	100%	100%	100%

Figuur 5

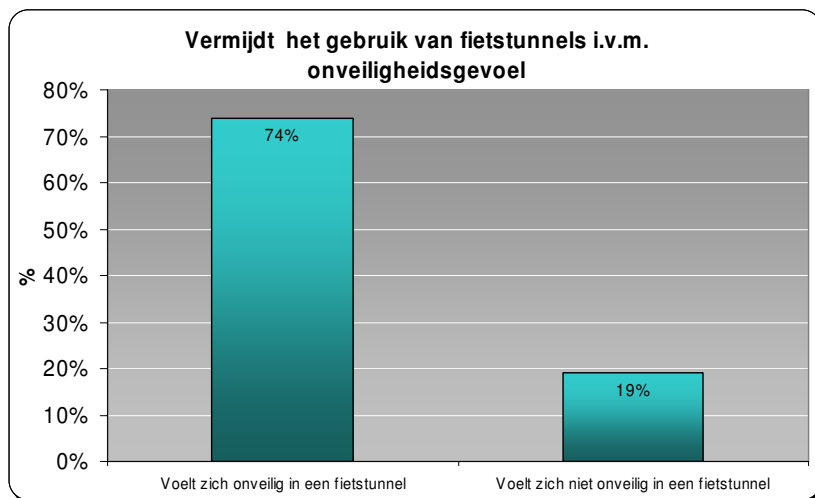
- De verschillen tussen de vier stadsdelen zijn ook hier statistisch niet van betekenis (zie Figuur 6).

Vermijdt u het gebruik van fietstunnels i.v.m. onveiligheidsgevoel?

	stadsdeel				Totaal
	Oudorp	Huiswaard, De Mare, Daalmeer	Centrum, Zuid, Overdie	West	
	%	%	%	%	
ja	44%	44%	41%	45%	43%
nee	56%	56%	59%	55%	57%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 6

Uit Grafiek 4 blijkt tot slot dat driekwart (74%) van degenen die zich (vaak) onveilig voelen in fietstunnels deze tunnels om die reden ook mijdt (soms of altijd). Van degenen die zich daar niet of zelden onveilig zeggen te voelen, mijdt 19% de fietstunnels.

Grafiek 4

Bijlage: vragenblok in het omnibusonderzoek

Veiligheidsgevoel in fietstunnels

1. Maakt u in Alkmaar regelmatig gebruik van de fiets, snorfiets of snorscooter (blauw kenteken)?

- ja, meestal de fiets
- ja, meestal de snorfiets/snorscooter
- nee → *ga door naar vraag*

2. Als u door Alkmaar rijdt, komt het vaak voor dat u gebruik moet maken van een fietstunnel.

Voelt u zich wel eens onveilig in een fietstunnel, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van “ongure” types e.d.? NB hier wordt dus niet bedoeld verkeersonveilig.

- ja, vaak
- ja, soms
- nee, zelden of nooit
- n.v.t. (*rij nooit door fietstunnels*)

3. Vermijdt u het gebruik van fietstunnels, omdat u zich er onveilig voelt?

- ja, (bijna) altijd
- ja, zo veel mogelijk
- ja, alleen 's avonds
- nee, (meestal) niet